

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІ історії, права та
міжнародних відносин

Юлія ПОДРЕЗ
« 31 » серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
КУРСОВОЇ РОБОТИ З ОСВІТНЬОГО ПРАВА**

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

ПОГОДЖЕНО

науково-методичною комісією
ННІ історії, права та
міжнародних відносин

Світлана МОЦАК
« 31 » серпня 2023 р.

Суми – 2023

Укладач:

Іваній О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та методики викладання правознавства

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент

Олена ІВАНІЙ

Опис освітнього компонента

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Обов'язкова
		Рік підготовки:
2-й		
Семестр		
4-й		
Загальна кількість годин – 90		Вид контролю: залік

Мета і завдання курсової роботи

Мета:

- закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачами під час вивчення дисциплін Освітнє право, Основи управління у сфері освіти, Основи наукових досліджень та їх застосування для комплексного вирішення конкретних завдань;

- поглиблення, узагальнення і закріплення фахових знань здобувачів щодо законодавчої та нормативної бази функціонування системи освіти України, організаційних основ і структури управління освітою, механізмів і процедур управління якістю освіти, а також формування у майбутніх юристів умінь для роботи в освітньому правовому просторі;

- подальший розвиток умінь підбору й опрацювання довідкової, навчальної і наукової літератури за темою курсової роботи;

- стимулювання здобувачів до самостійного наукового пошуку;

- творче розв'язання фахового завдання з освітнього права.

Основні завдання:

- вироблення первинних навичок проведення наукових досліджень;

- самостійне виявлення та осмислення проблеми;

- збирання, аналіз та систематизація літературних джерел, нормативно-правових актів;

- узагальнення отриманих теоретичних знань;

- формулювання висновків, пропозицій і рекомендацій;

- закріплення, систематизація і поглиблення набутих знань;

- розвиток умінь знаходити невирішені проблеми обраної теми дослідження;
- засвоєння реферативних форм наукової діяльності;
- розвиток навичок практичного застосування теоретичних знань;
- формування способів відбору, групування та узагальнення інформації;
- формування умінь самостійно проводити наукове дослідження, аналізувати і узагальнювати отримані теоретичні та практичні результати;
- ознайомлення з методами та методикою проведення наукового дослідження;
- формування навичок виконання емпіричної науково-дослідницької діяльності;
- набуття досвіду проведення наукового дослідження та обробки його результатів.

Курсова робота спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і

адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 10. Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.

СК 11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК 19. Знання і розуміння основ наукового пізнання

СК 20. Здатність визначати особливості освітніх правовідносин.

СК 21. Знання і розуміння особливостей управління в освітній сфері.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Передумови для написання курсової роботи

Курсова робота з Освітнього права – самостійний вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти, який виконується після закінчення вивчення навчальних дисциплін Освітнє право, Основи управління у сфері освіти та Основи наукових досліджень.

Результати навчання

Написання курсової роботи спрямоване на формування:

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 16. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

ПРН 19. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 21. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 22. Демонструвати знання освітніх правовідносин і розуміти зміст їх елементів.

ПРН 23. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Критерії оцінювання результатів навчання

При визначенні оцінки зважають на якість роботи, рівень наукової та практичної підготовки студента. При оцінці роботи виходять з того, що студент повинен уміти: формулювати мету і завдання дослідження; складати план дослідження; вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій; використовувати сучасні методи наукового дослідження, модифікувати наявні та розробляти нові методи, виходячи із завдань конкретного дослідження; обробляти отримані дані, аналізувати і синтезувати їх на базі відомих літературних джерел; оформляти результати досліджень відповідно до сучасних вимог у вигляді звітів, рефератів, статей.

Об'єктами оцінювання є три складові: зміст, оформлення та захист курсової роботи.

Критерії оцінювання змісту курсової роботи:

- якість обґрунтування теми (опрацювання навчально-наукової проблеми, її зв'язок з практикою, сучасними інноваційними процесами в галузі);

- науково-теоретичний рівень змісту: творчий підхід до аналізу явищ і процесів, уміння самостійно працювати з інформаційними джерелами, аналізувати концепції й використовувати теоретичні положення стосовно теми дослідження, узагальнювати окремі факти і процеси, робити висновки;

- науково-прикладний (практичний) рівень змісту: уміння виокремлювати практичні елементи наукової проблеми й формулювати припущення, які можна перевірити експериментально; уміння здійснювати обробку одержаних результатів; наявність і практична цінність додатків; практичне застосування результатів роботи;

- ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження;

- логічний взаємозв'язок теоретичного матеріалу;

- наочність та якість ілюстративного матеріалу;

- дослідження вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел (літератури);

- рівень обґрунтування запропонованих рішень;

- ступінь самостійності проведеного дослідження;

- відповідність побудови структури роботи поставленим цілям і завданням;

- використання методів дослідження, їх різноманітність та логіка застосування.

Критерії оцінювання оформлення курсової роботи:

- відповідність обсягу та оформлення роботи встановленим вимогам;

- наявність у додатках до роботи самостійно розроблених матеріалів (фрагментів уроків, анкет, журналів спостережень та ін.);

- посилання на використані джерела і нормативні документи.

Критерії оцінювання захисту курсової роботи:

- вміння чітко, зрозуміло та стисло викладати основні положення проведеного дослідження;

- повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання членів комісії за змістом роботи;

- ґрунтовність висновків та рекомендацій щодо практичного використання результатів дослідження.

Оцінка якості виконання і захисту здобувачами курсової роботи відбувається за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з повторним вивченням дисципліни

Оцінка за курсову роботу з Освітнього права вноситься до відомості обліку успішності, індивідуального навчального плану здобувача та залікової книжки.

У випадку незадовільної оцінки курсової роботи оцінка виставляється у відомість обліку успішності, а робота повертається здобувачу. Повторний захист курсової роботи здійснюється під час ліквідації академічної заборгованості.

Академічна доброчесність

У процесі підготовки курсової роботи особлива увага звертається на недопущення порушення здобувачами правил академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне та добросовісне виконання курсової роботи, відповідальне ставлення до своїх обов'язків;
- надання достовірної інформації про результати власної діяльності при написанні курсової роботи, використанні методики досліджень і джерела інформації;
- повага до честі та гідності інших осіб;
- посилання на джерела інформації у разі запозичення ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- використання у дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації, грамотне посилатися на них;
- у разі виникнення труднощів під час написання курсової роботи звернення до інших за допомогою, яка є у межах прийняттого, (щодо редагування тексту, обговорення власних ідей тощо).

До порушень академічної не доброчесності належать:

- плагіат передбачає наявність прямих запозичень без відповідних посилань з усіх друкованих та електронних джерел, захищених раніше курсових та випускних кваліфікаційних робіт, кандидатських і докторських дисертацій;

- фальсифікація передбачає підробку або зміну вихідних даних з метою доведення правильності висновку (гіпотези тощо), а також умисне використання неправдивих даних як основу для аналізу;

- помилковим вважається цитування, яке має посилання на джерело, яке такої інформації не містить.

За порушення норм академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнутими до таких форм відповідальності як:

- попередження;
- повторне проходження оцінювання курсової роботи;
- зниження оцінки за курсову роботу;
- недопущення до захисту курсової роботи.

Орієнтовні теми курсових робіт

1. Сучасна державна політика України в галузі освіти.
2. Державні гарантії прав громадян України в галузі освіти.
3. Становлення і розвиток сучасного освітнього права в Україні та за кордоном.
4. Методи і принципи правового регулювання в освітньому праві: поняття, види.
5. Особливості системи джерел освітнього права та їх загальна характеристика.
6. Міжнародне правове регулювання освіти.
7. Правотворчість у сфері освіти: принципи, цілі, види, форми.
8. Органи державної влади у сфері освіти.
9. Органи місцевого самоврядування у сфері освіти.
10. Заклад освіти як суб'єкт освітніх правовідносин.
11. Статут освітнього закладу.
12. Індивідуальна підприємницька діяльність у сфері освіти.
13. Освітні програми: поняття, правова природа, значення, зміст.
14. Управління освітнім закладом: сутність, особливості, система, правові основи.
15. Особливості управління недержавним освітнім закладом.
16. Адміністративно-правова відповідальність у системі освіти.

17. Ліцензування освітньої діяльності.
18. Державні освітні стандарти: поняття, структура.
19. Правове регулювання інноваційної діяльності у сфері освіти.
20. Зміст і особливості трудових відносин у сфері освіти.
21. Трудовий договір (контракт) у сфері освіти: зміст, особливості, види, порядок укладення, зміни, розірвання.
22. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність у системі освіти.
23. Майнові відносини у сфері освіти.
24. Захист цивільних прав неповнолітніх здобувачів освіти як учасників освітнього процесу.
25. Освітні послуги: поняття, зміст, види.
26. Захист честі, гідності та ділової репутації учасників освітнього процесу.
27. Фінансові відносини у сфері освіти.
28. Особливості соціального захисту педагогічних працівників.
29. Правопорушення у сфері освіти (Освітній делікт): поняття, ознаки.
30. Юридична відповідальність в освітній галузі: Зміст, види, заходи.
31. Реалізація юридичної відповідальності у сфері освіти: порядок, суб'єкти, критерії та фактори ефективності.
32. Державні гарантії соціального захисту дітей з обмеженими можливостями здоров'я та дітей інвалідів в умовах соціальної правової держави.
33. Дистанційні освітні технології в процесі реалізації освітніх програм.
34. Якість нормативно-правових актів освітнього права.
35. Компаративні дослідження в галузі правової освіти.
36. Освітнє право в умовах глобалізації.
37. Правове регулювання у сфері вищої освіти.
38. Проблеми становлення освітнього права як самостійної галузі українського права.
39. Правові засади державної політики України у сфері освіти.
40. Громадське самоврядування в закладі освіти та наглядова рада.
41. Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти.
42. Забезпечення якості освіти в Україні.

43. Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних і науковопедагогічних працівників.
44. Міжнародно-правове підґрунтя інклюзивної освіти України.
45. Міжнародно-правовий режим визнання документів про освіту.

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
2. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 37-38.
3. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. №2628-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 49.
4. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38-39.
5. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січня 2020 р. № 463-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 31.
6. Про позашкільну освіту: Закон України від 22.06.2000 № 1841-3. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 46. Ст.393.
7. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України від 10.02.1998 р. № 103/98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998 № 32.

Основна література:

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
2. Мирошніченко В.О. Мирошніченко Ю.А., Фролов Ю.М. Освітнє право у схемах та таблицях: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
3. Валєєв Р.Г. Освітнє право України : навч. посібник. Луганськ : Елтон-2, 2011. 287 с.
4. Освітнє право : конспект лекцій / за заг. ред. В.В. Астахова ; Нар. укр. акад.; Міжнар. фонд «Відродження». Харків : Вид-во НУА, 2011. 144 с.
5. Право на освіту та права освітян: теорія і практика в Україні. Київ: Відродження. 2013. 24 с.

Додаткова література:

1. Давидова Н.О. Місце освітнього права в правовій системі України. *Проблеми та перспективи управління сучасною столичною школою*. 28 січня 2014. С. 22-27.
2. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство. [текст]. : навч. посіб. / за ред. Г.В. Лаврик. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 208 с.
3. Майборода Т.М. Державне регулювання освіти в контексті розвитку національної економіки: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством»; ВНЗ Укоопспілки «Полтав. ун-т економіки і торгівлі». Полтава, 2019. 259 с.
4. Мельничук О. Юридичні гарантії права людини на освіту: загальнотеоретичний аналіз. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 1. С. 68-71.
5. Тицька Я.О. Державна політика у сфері освіти: правовий аспект. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Випуск 2(23). С. 55-60.

Інтернет-джерела:

Періодичні видання:

Новітня освіта <http://ae.fl.kpi.ua>
 Вища освіта України <https://wou.npu.edu.ua/>
 Педагогічна преса <https://pedpresa.com.ua/>
 Український педагогічний журнал <http://uej.undip.org.ua>
 Освіта <http://osvita.ua/>

Інформаційні ресурси:

<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України
<http://www.president.gov.ua> – представництво Президента України
<http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)
<https://mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України
<http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
<http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України
<http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
<http://irbis-nbuv.gov.ua> – сайт Національної юридичної бібліотеки України
<http://ru.wikipedia.org/wiki> – Сайт вільної енциклопедії Вікіпедія
<https://eu-ua.org/yevrointehratsiia/osvita> – Освіта. Сайт «Євроінтеграційний портал»

<https://info.edbo.gov.ua/registry/> – Єдина державна електронна база з питань освіти

<http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал

<https://eo.gov.ua/> – Освітній омбудсмен

<https://www.ligazakon.ua/ua/> – Інформаційно-правова система Ліга Закон